

26. jun 2021 – Međunarodni dan borbe protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogama

Znanje o drogama spasava živote!

Prema Globalnom izveštaju o drogama Kancelarije Ujedinjenih Nacija za drogu i kriminal (UNODC), 269 miliona ljudi starosti između 15 i 64 godine koristilo je neku psihoaktivnu supstancu, što je oko 5,4% svetske populacije ove životne dobi. Porast ove pojave u odnosu na samo jednu godinu ranije nije naročito primetan, ali se rastući trend itekako uočava ako se analizira nešto duži vremenski interval. Tako je, u poređenju sa ne tako davnom 2009. godinom, broj konzumenata psihoaktivnih supstanci, porastao za skoro 30%.

U 2021. godini, Međunarodni dan borbe protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogama obeležava se pod sloganom „**Širimo znanje o drogama. Sačuvajmo živote**“ (енг. *Share Facts on Drugs. Save Lives*), sa ciljem da se naglasi koliko je važno podizati svest o činjenicama koje se tiču konzumiranja droga, posledicama po zdravlje pojedinca i po društvo u celini koje to sa sobom nosi, ali i o prevenciji zasnovanoj na dokazima i naučno utemeljenim metodama lečenja zavisnosti.

Ovogodišnja tema je dodatno značajna jer je neposredno povezana i sa globalnom kampanjom koja se vodi u cilju kontrole širenja dezinformacija u vezi sa pandemijom COVID-19, čega smo svi svedoci u proteklih godinu i po dana.

COVID-19 nam je doneo do sada neviđeni talas brige o zdravlju koje je postalo globalni imperativ, doveo je mere prevencije u prvi plan i podsetio nas na značaj odgovornosti ne samo prema sebi, već i prema drugima. Zajedništvo i solidarnost na svim nivoima dobili su na aktuelnosti i važnosti u životima svih nas.

Istovremeno, u ovom periodu, svedočili smo moćnom delovanju nauke. Inovativna, delotvorna rešenja kreirana su u neverovatno kratkom vremenskom intervalu. Videli smo koliko nam je nauka važna u ovakvim trenucima, ali i shvatili da je potreba da se naučno utemeljene informacije aktivno i adekvatno promovisu, a brojne dezinformacije pobiju, ključna u borbi protiv virusa koji je zarobio planetu.

Isto je tako i kada je reč o drogama - najpre kada je reč o njihovoj zloupotrebi, ali i čitavom nizu povezanih problema koji ovu pojavu prate. Jasno je da postoje brojne dezinformacije koje otežavaju sagledavanje problema, pa tako i odgovarajuće suočavanje sa njim. Upravo zbog toga je veoma važno pružati stručnoj, ali i opštoj javnosti uvek tačne, pouzdane i relevantne informacije. S tim u vezi, ključne poruke ovogodišnjeg Međunarodnog dana borbe protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogama su:

- Tržište psihoaktivnih supstanci više zastupljeno u gradskim područjima, pa se ubrzana urbanizacija smatra ozbiljnom pretnjom za porast broja korisnika droga širom sveta.
- Porast prihoda povezan je sa porastom korisnika droga, te je zastupljenost droga veća u razvijenijim delovima sveta. S druge strane, u siromašnijim sredinama, posledice ovog problema, u vidu poremećaja zdravlja korisnika i degradacije cele zajednice, značajno su izraženije i razornije.

- Populacija u zemljama u razvoju je u porastu – to znači da će neminovno rasti i broj korisnika droga, pre svega u Africi. Ovo zahteva što brže i što efikasnije delovanje.
- Tržište psihoaktivnih supstanci se brzo oporavilo nakon pandemijske krize, ali je istovremeno podstaknut, pa čak i pojačan problem trgovine ljudima koji se inače povezuje sa ilegalnim putevima droge. Tome se mora stati na put.
- Prisustvo i korišćenje kanabisa širom sveta u poslednje dve decenije je učetvorostručeno! Udeo adolescenata koji koriste ovu supstancu u pomenutom periodu porastao je čak za oko 40%! Kako bi se mladima podigla svest o zdravstvenim rizicima od upotrebe droga, sa njima se mora raditi proaktivno, uz primenu odgovarajućih preventivnih pristupa.
- Tokom pandemije, tehnološke inovacije pomogle su u razvoju novih načina u tretiranju osoba koje imaju problem sa korišćenjem droge. Važno je da se nastavi sa tim trendom, kako bi se benefiti tehnološkog napretka učinili dostupnim i korisnim svima.
- Mnogo ljudi na svetu, a ovo se pre svega odnosi na nerazvijenezemlje, nema odgovarajući pristup kontrolisanim psihoaktivnim supstancama koje se koriste u lečenju zavisnosti. Za prevazilaženje ovog problema, neophodna je jača međunarodna saradnja.
- Broj korisnika droga širom sveta je u evidentnom porastu. Korisnici psihoaktivnih supstanci posebno su osetljivi na efekte COVID-19 i svrstavaju se u rizične kategorije kada je reč o ovoj infekciji. Ne smemo ih zanemariti – i njima je, kao i svima drugima, potrebno adekvatno lečenje, nega i podrška tokom oporavka od COVID-19.

Rastući trend kada je reč o korišćenju droga potvrđuje da inicijativa Ujedinjenih nacija iz davne 1987. godine, koja je tada rezultovala Rezolucijom i proglašenjem **26. juna za Međunarodni dan borbe protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogama**, i dalje ne gubi na aktuelnosti. Naprotiv! Više nego ikad neophodno je naglašavati razmere ovog problema i sve njegove aspekte, ali i aktivno raditi na razvoju i promociji raznovrsnih preventivnih metoda, kao i tretmana zavisnosti od droga. A baš kako slogan ovogodišnje kampanje naglašava – sistemski vođeno, naučno utemeljeno, pravovremeno stečeno znanje, predstavlja najadelotvorniji način za borbu protiv zloupotrebe droga.